

הגוף זע בחושך

לביא שוורצגורן

"Born to Run"
(Bruce Springsteen)
"הריצות הללו הם געגוע של הגוף"
(אני לאבא שלי מוצש"ק כי תצא)

א. יש געגוע שהוא של הגוף. זה מושג שהולך איתי בזמן האחרון. אנשים כמו יהודה גזבר (שגם הוא פעם ישב וכתב בדגן) כתבו עליו והזכירו אותו בשמו. וכמו שכתב המשורר שאני באמת לא יודע את שמו "והיה כי ימצאו הדברים הד בלבבך וידעת כי היו שם תמיד". ומי שמעולם לא חש את הגעגוע של הגוף מתרוצץ בו, אני כמעט ומוכן להתחייב לאחד מהשניים - הוא מעולם לא יצא לריצה, הוא מעולם לא פתח ספר של ר' צדוק.

ב. ר' צדוק כתב בצדקת הצדיק קמד ש"במקום שהוא המחשבה שם הוא כל האדם כי עיקר האדם אינו הגוף רק הנפש" והפסקה הזאת מצליחה לשכנע אותי כל פעם מחדש. אבל יש שאני קורא אותה ומתמלא מבוכה כי איך שאני לא מביט על זה אני יודע שיש געגוע של הגוף, וגם אם אתבונן רגע ואסתכל על זה מהצד השני אז אוכל לומר כי ישנו בעולם

גוף של געגוע.

ג. יש ואתה יושב בבית מדרש לבדך, ומניח את הראש בין הידיים, והשעה מאוחרת ומנסה לעשות סדר במחשבות. לתת ליום קצת מקום להתמקם בו. ופתאום הגעגוע של הגוף שם. פתאום הוא מונח במחשבות, רץ בזרם הדם. כבר כמה שנים מאז שהתחיל ומעולם לא הפסיק. ואתה עומד ומביט סביבו בבית המדרש הריק של

שיח (כי השעה הנ"ל) ויודע שעכשיו אתה צריך לחייך חיוך קטן ולצאת החוצה אל סיבוב הדינים החשוך להפליא שבין בית המדרש לפנימיות ולישון, כי הנה מחר היומנים של האדמו"ר מפיאצ'סנה נפתחים מוקדם והוא כאילו יושב ליד השולחן. ואתה חש פתאום שהסיפור כמו וחוזר, ודי בגסות, על העמוד הקודם.

ד. וברגעים כאלה אני נמשך לציון של הרב שג"ר ומבקש לגעת בו ברכות. כי לא זכיתי. ולומר, שמעולם לא שמעתי את צליל קולך, אבל הנה אני כאן והגוף כל כך מתגעגע, ואין לי מילים לגעגוע הזה, ובבקשה, מה עושים עכשיו? מתפללים? מה? כי-

ריבנו של עולם

אני פוחד

לדבר על דברים שאיני מבין

וכאן, בין ארון הקודש למיטה

אני שואל את עצמי למה אני מתכוון

שאני אומר- ואהבת.

ואני רוצה שתבין

זה לא שאני לא

רוצה

לדבר

אבל מה אעשה ואני

קצת פוחד.

ה. ואני יודע שברגעים כאלה אני קם ויוצא לרוץ.

ו. הרב אלחנן כתב בשיר שלו שהוא "רץ בתוך הסוגיה" ואני חושב כמה שזה נכון שאדם רץ בתוך הסוגיה, ובשיר אחר כתב שהוא רץ בתוך בית כנסת. ואולי הנה אפשר לומר לרב צדוק שאכן האדם נתון במקום בו מחשבתו. והנה זה הרגע שמתבאר כי האדם מונח בגוף. ואני חוזר לשיר של הרב אלחנן וחש כמה שסוגיות יכולות לפעמים להכיל געגוע.

ז. "כי הא דרב אשי חזא בה תיוהא בכנישתא דמתא מחסיא סתריה ועייל לפוריין' להתם ולא אפקיה עד דמתקין ליה שפיכין" (בבלי ב"ב ג:). כי הנה אדם מתבונן ובמקום בו הוא יושב בפניו ובפני א-להים יש סדקים. ועכשיו הורסים. ואע"פ שאין להרוס כל עוד לא בנה, כי מה יהיה עליו בינתיים בחלל הפנוי הזה, פה מותר, שמא ייפגע, שמא יורחבו הסדקים בין הבית ובין החוץ והנה יותר ויותר חוץ, עד שיקבור אותו הבית לנצח. ורב אשי הורס ושוכב שם בגופו עד שיתקן הכל. כי הנה קירות נבנים הנה פותחים חלונות לעולם. וכמה געגוע לבית שנבנה מסביב. שיכיל מעט. מהבקשה.

ח. וכשאני חושב על ריצה אני חושב על כל החברים שלי שאולי וסיימו מד"ס לפני שעה קלה ומתנשפים מריצה כי צריך לרוץ, כדי שאולי ולזכות להגיע, לצבא. ואני חושב שאני בכלל לא שם. וצבא? אהה, מדים, מאמץ, סיפורים בשולחן שבת, חזרה הביתה עם נשק דבוק לגב וחיוך מבויש ומודע לעצמו, על שזכה. לא אני לא שם. ובסופו של דבר הנה אני כאן, שהגוף כל כך ומתגעגע ואפילו ריצה אני לא יכול לתת לו.

ט. והנה בעיה. כי בגבעת הדגן קשה לרוץ. כי המסלול מפותל וחשוך. ופחד בלילות. ובכללי זה לא כזה כיף חושך שכזה. אז מה עושים.

י. ואני מחזיק חזק את המשענת של הכיסא ונזכר במוצ"ש בבית כאשר יצאתי לרוץ אחרי שבועיים ופתאום הגוף כמו שחרר אנחה והגביר קצב, וכמו בתנועות אחרונות בתפילה סיים בספרינט, בצעקה, שאולי ויהיה מענה, אולי ונזכה להגיע. והלכתי הביתה ואמרתי לאבא שכל הריצות הללו הם בעצם געגוע של הגוף.

יא. יש אנשים שהולכים ויש שרצים, אני איש של גם וגם. אבל הליכה היא כמו ושייכת לערב שבת. פתאום הכל מסתדר על מקומו, וגם האוכל נח נכון בין הבטן המעכלת לפה שמברך ואפשר להסתובב עם כמה חברים ולדבר על מכבי. כי בין כל המקיפים והסובבים גם מכבי מקבלת פתאום מקום. ואז הולכים.

יב. אבל כשמתגעגעים רצים. כי הנה עניין- יש אנשים שהליכה ריצה ונסיעה בשבילים היא ממקום למקום, ודייק יהודה גזבר שאמר שלפעמים בורחים ממקום למקום ולפעמים פשוט נעים ביניהם כי צריך. אבל אני תמיד חשתי שאני נע כדי להיות. לחוות רגע בתנועה, שאינה מחויבת למרחב ולזמן. לפעמים השקט מניע אותה, לפעמים הרעש, לפעמים הגעגוע. תכל'ס הגעגוע. וכמו בתנוחה ההיא ביוגה שלמדנו, אתה מותח רגע את עצמך, ושוהה.

יג. ולגעגוע של הגוף יש אפקטים נוספים. כי מסתובבים סביבך אברכים. ויש טבעות על הידיים שלהם שגורמות לחשוב מחשבות על בית ורוך. ואתה מחייך ויודע שלא באמת. מעולם לא היית בל"ח, וגם עכשיו לא. מעולם לא ראית בעובדה שבצד השני של הרחבה בבני עקיבא יש בנות זו סיבה לומר, אני רוצה או אני אוהב. אבל זה מעורר מחשבות. ובעצם מחשבות תמיד היו, מקיפות את הגעגוע של הגוף שבינתיים עסוק בלדבר על ברית ועל תיקון, משם הם פולשות מידי פעם, הופכות את הגעגוע לרך יותר, אבל כואב יותר.

יד. מכירים את השאלה עם מי הייתם רוצים להיפגש לו יכולתם? ברגעים כאלה אני חושב על הרבי מקוצק. הייתי שואל אותו האם כשאמר שהוא רוצה יהודים שיעלו אתו על גג ויצעקו ה' הוא הא-להים הוא גם התכוון לגעגוע של הגוף. הגוף כולו כוסף ומבקש ואולי ככה אפשר לעמוד ולצעוק. ואני יודע שאז הייתי מסיט את המבט מהר מהעיניים שמביטות בכך ודרכם אתה רואה את ההיאחזות בסולם, ואיך מלאכי א-להים מבקשים לדחוף אותו, כי מה לילוד אישה ביניהם. והנה והוא נופל אל מחוץ לעולם. ולפני שהאמת הבווערת הייתה משתקת, הייתי חוזר לבית המדרש בגבעת הדגן ותוהה על העייפות ועל הגעגוע.

טו. ובינתיים אני הולך לישון. יורד לשכיבות שמיכה מחוץ לבית המדרש. ובין הנשימות של החברים מהמדסי"ם וליווי של אחרי הדייטים בירושלים אני מרגיש איך בקצב הדפיקות של הלב פועם

הגעגוע של הגוף.